

Những vi phạm của Việt Nam trong Bản Phúc trình Tự do Tôn giáo Quốc tế năm 2019

do Văn phòng Tự do Tôn giáo Quốc tế trực thuộc Bộ Ngoại giao Hoa Kỳ thực hiện.

(Bản dịch không chính thức, do BPSOS và Ban Truyền Thông Hạt Lúa Việt thực hiện)

[Nguồn:](#)

<https://www.state.gov/reports/2019-report-on-international-religious-freedom/vietnam/>

Tổng quan

Hiến pháp Việt Nam quy định rằng mỗi cá nhân có quyền Tự do Tôn giáo và Niềm tin. Luật pháp quy định sự kiểm soát đáng kể của chính quyền đối với các hoạt động tôn giáo và bao gồm các điều khoản mơ hồ cho phép hạn chế quyền tự do tôn giáo vì lợi ích an ninh quốc gia và đoàn kết xã hội. Luật Niềm tin và Tôn giáo, có hiệu lực vào tháng 1 năm 2018, duy trì quy trình ghi danh qua nhiều giai đoạn nhiều khi một tôn giáo phải thực hiện để được công nhận. Các nhà lãnh đạo tôn giáo, đặc biệt là những người đại diện cho các nhóm không có sự công nhận chính thức hoặc giấy chứng nhận ghi danh, đã báo cáo chính quyền sách nhiễu bằng các hình thức khác nhau - bao gồm tấn công thể lý, bắt giữ, truy tố, giám sát, hạn chế đi lại và tịch thu tài sản - và từ chối hoặc không trả lời đơn ghi danh và / hoặc các quyền khác. Các báo cáo về việc chính quyền sách nhiễu tín đồ Tin Lành và Công giáo vẫn còn tiếp tục ở Tây Nguyên, Nghệ An và Tuyên Quang. Các tín đồ tôn giáo báo cáo chính quyền địa phương/ tỉnh đã thực hiện hầu hết các sự cố quấy phá. Vào tháng 8, Rah Lan Hip bị kết án phá hoại chính sách đoàn kết với mức án bảy năm tù khi ông khuyến khích người Tin lành dân tộc thiểu số Degar chống lại áp lực của chính quyền từ chối niềm tin của họ. Chính quyền ít can thiệp vào nội bộ tôn giáo đối với các nhóm tôn giáo được công nhận hoặc những nhóm có giấy chứng nhận ghi danh; dù vậy vẫn xảy ra trường hợp được công nhận nhưng vẫn gặp khó khăn trong việc tập hợp ở một số tỉnh như Quảng Bình, Bắc Giang, Bắc Ninh, Hà Giang và Hòa Bình. Đó là Giáo hội Tin Lành Việt Nam (Bắc) (ECVN) cho hay. Các nhóm tôn giáo khác đang tìm cách ghi danh chính thức, bao gồm Hội thánh

Trường lão Thống nhất và Công nghị Báp-tít Việt Nam, cũng báo cáo khó tập hợp ở một số tỉnh. Các thành viên của các nhóm tôn giáo cho biết một số chính quyền địa phương/ tỉnh đã sử dụng các hệ thống quản lý địa phương và quốc gia để làm chậm, rút tư cách hợp pháp và đàn áp các hoạt động tôn giáo của các nhóm chống lại sự quản lý chặt chẽ của chính quyền đối với sự lãnh đạo, chương trình đào tạo, hội nghị và các hoạt động khác của họ. Trong năm, chính quyền công nhận Hội thánh Chúa Giêsu Kitô. Mặc dù Ban Điều hành Hội thánh Chúa Giêsu Kitô ghi danh hồi năm 2016, nhưng việc ghi danh mới các hoạt động tôn giáo có nghĩa là Hội thánh tuân thủ luật mới và là bước thứ hai trong quá trình hướng tới sự công nhận chính thức.

Giáo hội Phật giáo Việt Nam (quốc doanh) đã tổ chức Đại lễ Phật Đản Quốc tế lần thứ 16, thu hút hơn 1.650 đại biểu quốc tế và khoảng 20.000 chức sắc, tăng ni và Phật tử trong nước. Thủ tướng Nguyễn Xuân Phúc cũng có mặt tham dự.

Đại sứ và các viên chức cao cấp khác của Đại sứ quán và lãnh sự quán Hoa Kỳ kêu gọi chính quyền VN cho phép tất cả các nhóm tôn giáo hoạt động tự do. Họ yêu cầu chính quyền VN trả lại cho các nhóm tôn giáo được công nhận thêm nhiều tự do hơn, và kêu gọi chấm dứt các hạn chế và sách nhiễu các tôn giáo không được thừa nhận hoặc chưa ghi danh. Đại sứ, Tổng lãnh sự tại Thành phố Hồ Chí Minh và viên chức cao cấp đại sứ quán khác ủng hộ tự do tôn giáo trong các chuyến thăm trên khắp đất nước, bao gồm cả Tây Nguyên và Bắc Trung Bộ và Bờ biển miền Trung. Đại sứ và các viên chức khác đã gặp gỡ thường xuyên và duy trì liên lạc định kỳ với các nhà lãnh đạo tôn giáo trên cả nước.

Mục I. Số liệu thống kê tôn giáo

Chính quyền Hoa Kỳ ước tính giữa năm 2019 tổng số dân Việt nam là 97,9 triệu người. Sau đây là số liệu thống kê tháng 1 năm 2018 do Ủy ban Chính phủ đặc trách Tôn giáo (UBCPĐTTG) công bố: 26,4% dân số được phân loại là tín đồ tôn giáo tham gia các hoạt động đã ghi danh. Tuy nhiên, UBCPĐTTG ước tính 90 % dân số theo niềm tin dân gian, đã ghi danh hoặc xem như có ghi danh. Có 15 tôn giáo hợp pháp và được công nhận trong số 38 niềm tin được thừa nhận.

1. Phật giáo Đại thừa 14,9%,

2. Phật giáo Nguyên thủy (Tiểu thừa/ Khmer) 1,2%
3. Cao Đài 1,2%
4. Công giáo La Mã 7,4%,
5. Phật giáo Hòa Hảo 1,5%
6. Hồi giáo, 80 ngàn thành viên
7. Tin lành 1,1%.
8. Đạo Baha'i, 3 ngàn thành viên
9. Hội thánh Đấng Christ, 1 ngàn thành viên
10. Bửu Sơn Kỳ Hương
11. Phật Giáo Hiếu Nghĩa Tà Lơn
12. Phật Đường Nam Tông Minh Sư Đạo
13. Tịnh Độ Cư Sĩ Phật Hội
14. Tứ Ân Hiếu Nghĩa
15. Minh Lý Đạo Tam Tông Miếu

Các tổ chức tôn giáo đã ghi danh nhưng chưa được công nhận:

16. Ấn giáo, 70 ngàn người Chăm
17. Do Thái giáo
18. Các Hội thánh Đức Chúa Trời
19. Hội thánh Phúc Âm Việt Nam
20. Giáo hội Tiếp cận Tin lành Việt Nam
21.

Theo ước tính tổng quát, dân tộc thiểu số chiếm khoảng 14 phần trăm dân số VN. Hai phần ba trong số đó thuộc Tin lành; họ là H'mong, Dzao, Thai, Ede, Jarai, Sedang, M'ning và một số khác, số còn lại là Khờ-me Rôm theo Phật giáo Tiểu thừa.

Mục II. Tình trạng Tôn trọng Tự do Tôn giáo của Chính quyền Việt Nam

KHUÔN KHỔ PHÁP LÝ

Hiến pháp quy định rằng mọi công dân có quyền Tự do Tôn giáo và Niềm tin, bao gồm cả quyền tự do không theo tôn giáo. Hiến pháp cũng thừa nhận quyền tự do tôn giáo hoặc niềm tin của tù nhân hoặc bất kỳ người nước ngoài và người không quốc tịch nào. Hiến pháp tuyên bố tất cả các tôn giáo đều bình đẳng trước pháp luật, và nhà nước phải tôn trọng và bảo vệ tự do niềm tin và tôn giáo. Hiến pháp cấm công dân vi phạm quyền Tự do Tôn giáo và Niềm tin hoặc lợi dụng niềm tin hoặc tôn giáo để vi phạm luật pháp.

Luật Niềm tin và Tôn giáo và Nghị quyết 162, có hiệu lực vào tháng 1 năm 2018, là tài liệu chính để quản lý các hoạt động tôn giáo. Vào cuối năm, chính quyền vẫn chưa ban hành một nghị định quy định hình phạt cho việc không tuân thủ luật mới. Tuy nhiên, UBCHĐTTG đã tuyên bố rằng dự thảo nghị định quy định hình phạt là không quan trọng vì các luật khác bắt buộc tuân thủ dân sự với luật pháp quốc gia. Luật Niềm tin và Tôn giáo nhắc lại quyền công dân về quyền Tự do Tôn giáo và Niềm tin và các cá nhân không được sử dụng quyền tự do tôn giáo và niềm tin để phá hoại hòa bình, độc lập thống nhất và dân tộc; kích động bạo lực hoặc tuyên truyền chiến tranh; cải đạo trái với luật pháp và chính sách nhà nước; chia rẽ người dân, quốc tịch, hoặc tôn giáo; gây rối loạn công cộng; xâm phạm đến tính mạng, sức khỏe, nhân phẩm, danh dự và / hoặc tài sản của người khác; cản trở việc thực hiện quyền công dân và thực hiện nghĩa vụ công dân; hoặc tiến hành các hoạt động mê tín dị đoan, hay vi phạm luật pháp.

Luật An toàn mạng có hiệu lực vào ngày 1 tháng 1 cho phép các cơ quan chức năng giám sát dữ liệu người dùng trực tuyến và hoạt động truyền thông xã hội để bảo vệ an ninh quốc gia và trật tự xã hội. Luật pháp nghiêm cấm người dùng thực hiện các hành vi tổ chức trực tuyến cho mục đích chống phá nhà nước, bóp méo lịch sử, phá hủy tình đoàn kết dân tộc và thực hiện các hành vi phạm tội chống lại tôn giáo, giới tính và

chủng tộc. Luật này cũng định nghĩa tuyên truyền chống lại nhà nước là sự gây hận thù giữa các nhóm sắc tộc, tôn giáo và người dân của tất cả các quốc gia.

Luật pháp quy định chính quyền kiểm soát các hoạt động tôn giáo và cho phép các hạn chế đối với quyền tự do tôn giáo vì lợi ích an ninh quốc gia.

Luật quy định rằng các tổ chức tôn giáo được công nhận và các chi nhánh của họ là các thực thể pháp lý phi thương mại. Luật cũng quy định rằng các tổ chức tôn giáo được phép tiến hành các hoạt động giáo dục, y tế, bảo trợ xã hội, từ thiện và nhân đạo theo các luật liên quan.

UBCPĐTTG trực thuộc Bộ Nội vụ, là một trong 18 đơn vị cấp Bộ chịu trách nhiệm thi hành luật và sắc lệnh tôn giáo. UBCPĐTTG có văn phòng ở các khu vực trung ương, tỉnh và huyện. Luật pháp quy định trách nhiệm cụ thể đối với các văn phòng UBCPĐTTG cấp trung ương, cấp tỉnh và địa phương và ủy thác một số nhiệm vụ quản lý liên quan đến tôn giáo cho các ủy ban nhân dân cấp tỉnh và địa phương (tức là, lãnh đạo địa phương). UBCPĐTTG cấp trung ương có trách nhiệm phổ biến thông tin cho chính quyền và bảo đảm tuân thủ thống nhất với khung pháp lý về tôn giáo ở cấp tỉnh, huyện, xã và làng.

Luật pháp cấm ép buộc người khác phải theo hoặc từ bỏ một tôn giáo hay niềm tin.

Luật pháp yêu cầu các tín đồ phải ghi danh các “hoạt động tôn giáo” với chính quyền địa phương, nơi “các cơ sở hợp pháp ghi danh hành đạo” và quy định hai giai đoạn định chế hóa cho các tổ chức tôn giáo đang tìm cách tập hợp tại một địa điểm cụ thể để “thực hành các nghi lễ thờ phượng”, cầu nguyện hoặc thể hiện niềm tin tôn giáo của họ. Giai đoạn đầu là “ghi danh hoạt động tôn giáo” với UBCPĐTTG cấp trung ương hoặc cấp tỉnh tùy thuộc vào phạm vi địa lý của các hoạt động tôn giáo. Ghi danh hoạt động tôn giáo cho phép tôn giáo tổ chức các nghi lễ tôn giáo và thực hành tôn giáo; thuyết giảng và tiến hành các lớp học đạo tại các địa điểm được chấp thuận; bầu, bổ nhiệm hoặc chỉ định các chức sắc; sửa chữa hoặc tân trang trụ sở; tham gia các hoạt động từ thiện hoặc nhân đạo; và tổ chức các đại hội để thông qua hiến chương. Để có được ghi danh này, đơn vị tôn giáo phải gửi bộ hồ sơ với thông tin chi tiết về giáo lý, lịch sử, quy định, lãnh đạo và thành viên của mình và chứng minh có địa điểm hội họp

hợp pháp. Văn phòng UBĐTTG cấp tỉnh có liên quan hoặc Bộ Nội vụ (BNV), tùy thuộc vào việc nhóm đang nghi vấn có hoạt động ở một hoặc nhiều tỉnh hay không, có trách nhiệm phê duyệt đơn ghi danh hợp lệ trong vòng 60 ngày kể từ ngày nhận. Văn phòng UBĐTTG cấp tỉnh có liên quan hoặc BNV được yêu cầu cung cấp bất kỳ sự từ chối bằng văn bản.

Giai đoạn thứ hai của định chế hóa là sự công nhận. Một nhóm tôn giáo có thể nộp đơn xin công nhận sau khi hoạt động liên tục trong ít nhất năm năm kể từ ngày nhận được “ghi danh hoạt động tôn giáo thành công”. Nhóm tôn giáo được yêu cầu phải có một điều lệ và quy định pháp lý, các nhà lãnh đạo không có tiền án, và phải quản lý tài sản và thực hiện hạch toán kinh tế độc lập. Để có được sự công nhận như vậy, nhóm phải nộp một bộ hồ sơ chi tiết cho UBĐTTG cấp tỉnh hoặc quốc gia, tùy thuộc vào phạm vi địa lý của tổ chức. Hồ sơ phải có một mẫu đơn cho biết cấu trúc nhóm, thành viên, phạm vi địa lý hoạt động và vị trí trụ sở chính; tóm tắt về lịch sử, giáo điều, giáo luật và nghi lễ; liệt kê và sơ yếu lý lịch, lý lịch tư pháp và tóm tắt các hoạt động tôn giáo của đại diện tổ chức và các nhà lãnh đạo dự kiến; điều lệ; kê khai tài sản hợp pháp của tổ chức; và bằng chứng về cơ sở hợp pháp để phục vụ như một trụ sở. Ủy ban nhân dân tỉnh có liên quan hoặc BNV chịu trách nhiệm phê duyệt đơn ghi danh hợp lệ để công nhận trong vòng 60 ngày kể từ ngày nhận. Ủy ban nhân dân tỉnh có liên quan hoặc BNV được yêu cầu cung cấp bất kỳ sự từ chối bằng văn bản. Sự công nhận cho phép nhóm tôn giáo tiến hành các hoạt động tôn giáo theo điều lệ của tổ chức tôn giáo; tổ chức thực hành đạo; xuất bản các văn bản tôn giáo, sách và các ấn phẩm khác; sản xuất, xuất khẩu và nhập khẩu các sản phẩm văn hóa tôn giáo và các vật phẩm tôn giáo; tân trang, nâng cấp hoặc xây dựng các cơ sở tôn giáo mới; và nhận các khoản đóng góp hợp pháp từ các nguồn trong và ngoài nước, trong số các quyền khác.

Luật pháp quy định rằng các tổ chức tôn giáo và các chi nhánh, giáo sĩ và tín đồ có thể nộp đơn khiếu nại hoặc các vụ kiện dân sự và hành chính hoặc khiếu nại các viên chức chính quyền hoặc các cơ quan theo luật pháp và nghị định liên quan. Luật cũng quy định rằng các tổ chức và cá nhân có quyền đưa các vụ kiện dân sự ra tòa liên quan đến hành động của các nhóm tôn giáo hoặc tín đồ. Không có quy định tương tự cụ thể trong các luật trước đây.

Theo luật, một tổ chức tôn giáo được định nghĩa là một nhóm tôn giáo đã được chính quyền công nhận. Luật cung cấp một quy trình riêng cho các nhóm tôn giáo chưa ghi danh, không được công nhận để nhận được sự cho phép đối với các hoạt động tôn giáo cụ thể bằng cách gửi một bộ đơn cho ủy ban nhân dân cấp xã. Các quy định yêu cầu ủy ban nhân dân phải trả lời bằng văn bản cho đơn ghi danh đó trong vòng 20 ngày làm việc kể từ khi nhận được. Luật quy định rằng một loạt các hoạt động tôn giáo đòi hỏi phải có sự chấp thuận trước hoặc ghi danh với chính quyền cấp trung ương và / hoặc địa phương. Những hoạt động này bao gồm các “hoạt động tín ngưỡng” (được định nghĩa là các hoạt động thực hành theo truyền thống chung của tổ tiên, anh hùng hoặc thờ cúng dân gian); “Lễ hội tín ngưỡng” lần đầu tiên được tổ chức; việc thành lập, phân chia hoặc sáp nhập các chi nhánh tôn giáo; việc phong chức, bổ nhiệm hoặc phân công các nhà quản lý tôn giáo (hoặc giáo sĩ có thẩm quyền hành chính); thành lập cơ sở đào tạo tôn giáo; thực hiện các lớp đào tạo tôn giáo; tổ chức các đại hội tôn giáo lớn; tổ chức các sự kiện tôn giáo, rao giảng hoặc truyền giáo bên ngoài các địa điểm được phê duyệt; đi du lịch nước ngoài để tiến hành các hoạt động tôn giáo hoặc đào tạo; và tham gia một tổ chức tôn giáo nước ngoài.

Một số hoạt động tôn giáo không yêu cầu phê duyệt trước, nhưng thay vào đó yêu cầu thông báo cho các cơ quan thích hợp. Các hoạt động yêu cầu thông báo bao gồm các lễ hội niềm tin định kỳ hoặc không định kỳ, miễn nhiệm giáo sĩ; tiến hành các hoạt động gây quỹ; thông báo về số liệu tuyển sinh tại một trường chủng viện hoặc tôn giáo; việc sửa chữa hoặc cải tạo các cơ sở tôn giáo không được coi là di tích văn hóa - lịch sử; phong chức, bổ nhiệm hoặc phân công giáo sĩ tôn giáo (như tu sĩ); chuyển hoặc sa thải các quản trị viên tôn giáo (hoặc giáo sĩ có thẩm quyền hành chính); tiến hành các hoạt động tại một cơ sở đào tạo tôn giáo đã được phê duyệt; các hoạt động tôn giáo thường lệ (được định nghĩa là thuyết giảng tôn giáo, thực hành các giáo lý và nghi thức tôn giáo, và quản lý một tổ chức tôn giáo, giáo phái); và các hội nghị nội bộ của một tổ chức tôn giáo.

Luật pháp cho phép các tù nhân tiếp cận, có điều kiện, với các tài liệu tôn giáo trong khi bị giam giữ. Luật pháp cho phép chính quyền hạn chế “sự bảo đảm” về quyền đó. Nghị

định 162 xác định rằng những người bị giam giữ có thể sử dụng các tài liệu tôn giáo được xuất bản và lưu hành hợp pháp, phù hợp với các quy định pháp lý về quyền canh giữ, giam cầm, nhà tù hoặc các loại giam hãm khác. Việc sử dụng và / hoặc thực hành này không được ảnh hưởng đến quyền đối với niềm tin/ tôn giáo của người khác hoặc trái với luật pháp liên quan. Nghị định quy định Bộ Công an, Bộ Quốc phòng và Bộ Lao động Thương binh Xã hội có trách nhiệm cung cấp các hướng dẫn về quản lý các tài liệu tôn giáo và thời gian và địa điểm sử dụng các tài liệu này.

Luật quy định rằng các tổ chức tôn giáo phải tuân theo nhiều luật khác cho các hoạt động nhất định. Các tổ chức tôn giáo được phép tiến hành các hoạt động giáo dục, y tế, từ thiện và nhân đạo theo các luật có liên quan, nhưng luật không quy định rõ ràng về hoạt động nào được phép. Ngoài ra, việc xây dựng hoặc cải tạo các cơ sở tôn giáo phải diễn ra theo luật pháp và quy định liên quan về xây dựng, và người nước ngoài tham gia các hoạt động tôn giáo phải tuân thủ luật di trú.

Luật quy định rằng xuất bản, sản xuất, xuất khẩu hoặc nhập khẩu văn bản tôn giáo phải tuân thủ theo luật pháp và quy định liên quan đến xuất bản. Pháp luật yêu cầu tất cả các nhà xuất bản phải là cơ quan nhà nước hoặc doanh nghiệp nhà nước. Các nhà xuất bản phải nhận được sự chấp thuận trước của chính quyền để xuất bản tất cả các tài liệu, bao gồm các văn bản tôn giáo. Theo nghị định, chỉ có Nhà xuất bản tôn giáo có thể xuất bản sách tôn giáo. Bất kỳ hiệu sách có thể bán các văn bản tôn giáo được công bố hợp pháp và các tài liệu tôn giáo khác.

Hiến pháp quy định chính quyền sở hữu và quản lý tất cả đất đai thay cho người dân. Theo luật, việc sử dụng đất của các tổ chức tôn giáo phải tuân thủ luật đất đai và các nghị định liên quan. Luật đất đai thừa nhận rằng các hội quán và trường học tôn giáo được cấp phép có thể có được quyền sử dụng đất và được giao hoặc cho thuê đất. Luật quy định các tổ chức tôn giáo đủ điều kiện nhận bồi thường của nhà nước nếu đất của họ bị tịch thu “vì công ích”. Luật pháp cho phép ủy ban nhân dân cấp tỉnh thu hồi đất “vì công ích” để tạo điều kiện cho việc xây dựng các cơ sở tôn giáo.

Theo luật, ủy ban nhân dân cấp tỉnh có thể cấp giấy chứng nhận sử dụng đất cho “một kỳ hạn ổn định và lâu dài” cho các tổ chức tôn giáo nếu họ được phép hoạt động, đất không có tranh chấp và đất không được mua lại thông qua chuyển nhượng hoặc hiến

tặng sau ngày 1 tháng 7 năm 2004. Các tổ chức tôn giáo không được phép trao đổi, chuyển nhượng, cho thuê, tặng, hoặc thế chấp quyền sử dụng đất của họ. Trong các tranh chấp đất đai liên quan đến một tổ chức tôn giáo, chủ tịch ủy ban nhân dân tỉnh có thẩm quyền giải quyết tranh chấp. Những người không đồng ý với quyết định của chủ tịch có thể kháng cáo lên bộ trưởng tài nguyên môi trường hoặc đệ đơn kiện lên tòa án.

Trong thực tế, nếu một tổ chức tôn giáo không được công nhận, các thành viên trong tôn giáo đó có thể có được một quyền sử dụng đất cá nhân, nhưng không phải là một cơ sở tôn giáo.

Việc cải tạo hoặc nâng cấp các cơ sở thuộc sở hữu của các nhóm tôn giáo đòi hỏi phải thông báo cho chính quyền, mặc dù nó không nhất thiết phải có giấy phép, tùy thuộc vào mức độ của việc cải tạo.

Chính quyền không cho phép dạy học tôn giáo trong các trường công và tư. Các trường tư được yêu cầu tuân theo chương trình giảng dạy được chính quyền phê duyệt không cho phép dạy về đạo. Có những trường tư được điều hành bởi các tổ chức tôn giáo, nhưng họ bị cấm truyền giảng niềm tin trong trường.

Luật pháp có những quy định riêng đối với người nước ngoài cư trú hợp pháp tại VN như: xin phép tiến hành các hoạt động tôn giáo, giảng dạy, tham dự các khóa đào tạo tôn giáo địa phương hoặc thuyết giảng tại các cơ sở tôn giáo địa phương. Luật pháp yêu cầu các tổ chức tôn giáo hoặc công dân phải nhận được sự cho phép của chính quyền trước khi tổ chức hoặc tiến hành bất kỳ hoạt động tôn giáo nào liên quan đến các tổ chức nước ngoài, cá nhân nước ngoài hoặc đi ra nước ngoài. Các quy định cũng yêu cầu người nước ngoài tiến hành các hoạt động tôn giáo tại VN, bao gồm cả những người liên quan đến đào tạo, phong chức và lãnh đạo tôn giáo, phải xin phép để được hoạt động.

Việt Nam đã ký tên đồng thuận thi hành Công ước quốc tế về các quyền dân sự và chính trị.

CHÍNH QUYỀN THỰC THI LUẬT PHÁP

Vào tháng 9, các thành viên của các nhóm dân tộc thiểu số ở Tây Nguyên tuyên bố rằng các viên chức chính quyền tiếp tục tấn công, theo dõi, thẩm vấn, bắt giữ một cách tùy tiện và phân biệt đối xử với họ, một phần vì các hoạt động tôn giáo của họ. Các viên chức chính quyền địa phương tuyên bố rằng các tín đồ Degar, một nhóm tôn giáo theo một hình thức Kitô giáo truyền giáo không được chính quyền công nhận, đã kích động sự ly khai bạo lực của các dân tộc thiểu số ở Tây Nguyên từ năm 2001 đến năm 2008 nhằm mục đích thực hiện các hoạt động chống chính quyền.

Trong một số trường hợp, các cá nhân dân tộc thiểu số Tây Nguyên tuyên bố cuộc đàn áp xã hội và tôn giáo đã khiến họ phải chạy trốn sang Campuchia và Thái Lan, nơi có khoảng 250-300 người đã xin tị nạn kể từ năm 2017 theo một tổ chức phi chính phủ (NGO) có trụ sở tại Hoa Kỳ. Một số người Việt xin tị nạn ở Thái Lan đã báo cáo chính quyền cấp xã tiếp tục sách nhiễu họ thông qua phương tiện truyền thông xã hội, và trong một số trường hợp, các thành viên gia đình bị đe dọa và hành hung sau khi trở về nhà.

Vào ngày 9 tháng 8, Tòa án Nhân dân tỉnh Gia Lai đã xét xử tín đồ Tin lành Degar, với tội danh phá hoại “chính sách đoàn kết” và kết án 7 năm tù giam cộng với 3 năm quản chế. Theo cáo trạng, Rah Lan Hip đã sử dụng tài khoản Facebook “Kieu Rah Lan” của mình để chia sẻ nhiều bài viết về đạo Tin lành Degar. Theo các bài báo xuất hiện trên các phương tiện truyền thông nhà nước, chính quyền coi Degar không phải là một nhóm tôn giáo mà là một phong trào chính trị ly khai được kiểm soát bởi các “thế lực thù địch” nhằm mục đích phá hoại chính sách thống nhất đất nước. Theo các nhà hoạt động nhân quyền, trong khoảng thời gian từ tháng 6 năm 2018 đến tháng 3 năm 2019, Rah Lan Hip và hai cá nhân khác đã sử dụng Facebook để liên lạc với 1.304 người Tin lành, trong đó có hai người vừa mới ra tù, để khuyến khích họ chống lại những nỗ lực của chính quyền thuyết phục họ từ bỏ đạo Tin lành Degar.

Các nguồn truyền thông độc lập tiếp tục đưa tin về căng thẳng và tranh chấp - đôi khi là bạo lực - giữa người Công giáo Giáo phận Vinh Hà Tĩnh với chính quyền các tỉnh miền trung Nghệ An Hà Tĩnh. Truyền thông đưa tin về những sự cố này trong nhiều trường hợp không nhất quán. Chẳng hạn, vào ngày 9 tháng 5, truyền thông đưa tin rằng Cha Paul Nguyễn Xuân Tĩnh, linh mục của giáo xứ Kẻ San, giáo phận Hà Tĩnh, đã bị hai

người đàn ông đánh đập khi ông đang trên đường từ nhà thờ đến nhà giáo dân ở xã Sơn Lâm, huyện Hương Sơn, tỉnh Hà Tĩnh. Một số nhà quan sát báo cáo những kẻ tấn công là cảnh sát mặc thường phục đã gọi tên linh mục Ng. Xuân Tĩnh trước khi tấn công ông. Tuy nhiên, những người khác cho biết một cá nhân không rõ danh tính đã cố tình dùng xe máy của mình chặn đường, dẫn đến một cuộc cãi vã, rồi bạo lực vì vị linh mục đã ném cú đấm trước.

Vào ngày 7 tháng 5, công an Nghệ An bắt giữ Nguyễn Năng Tĩnh là nhà hoạt động Công giáo và giáo viên âm nhạc trường công lập với tội danh: làm, lưu trữ và truyền bá thông tin, tài liệu và vật phẩm cho mục đích chống lại Nhà nước. Ngày 15/11, Tĩnh bị kết án 11 năm tù.

Vào ngày 19 tháng 4, những người sử dụng phương tiện truyền thông xã hội đã báo cáo rằng nhiều người đeo mặt nạ và trang bị nông cụ và hơi cay đã đột kích vào một ngôi nhà nơi bảy người Tin lành tham dự buổi sinh hoạt của họ “đã ghi danh” tại xã Tân Định, huyện Lang Giang, tỉnh Bắc Giang. Những người này đã phá cửa nhà và sử dụng hơi cay trước khi đánh những người cư ngụ và phá hủy tài sản cá nhân của họ. Trước khi rời đi, những kẻ xâm nhập đã thu thập tất cả tài liệu tôn giáo, bao gồm cả Kinh thánh và giấy tờ cá nhân, và buộc các tín đồ phải đốt các vật phẩm. Mặc dù các nhân chứng cho biết có đông công an mặc đồng phục bao quanh nhà, nhưng không can thiệp.

Vào ngày 5 tháng 2, hàng trăm cảnh sát cơ động được trang bị dùi cui điện và súng trường bao quanh ấp Na Heng, xã Nam Quang, huyện Bảo Lâm, tỉnh Cao Bằng, nơi các tín đồ của Dương Văn Minh đang ăn mừng Tết Nguyên đán. Theo các nhân chứng, cảnh sát đánh đập những người tham gia không chịu giải tán. Giáo chủ và là người sáng lập giáo phái Dương Văn Minh tuyên bố rằng chính quyền đã thiết lập các trạm kiểm soát xung quanh lễ hội để ngăn cản tín đồ tham dự và họ đánh đập những ai không tuân thủ. Các học giả quốc tế mô tả tôn giáo này là một “ phong trào H'mong thiên niên kỷ (phần đầu để biến đổi xã hội)”, đang tiếp tục chống lại áp lực chung của chính quyền để có sự công nhận chính thức.

Trong suốt cả năm, các cơ quan chức năng đã trích dẫn Luật An toàn mạng khi bắt giữ và thẩm vấn các nhóm dân tộc thiểu số và tôn giáo. Tầng đoàn Khmer Kampuchea-Krom (KKF) đã báo cáo một số trường hợp trong đó Phật tử Khmer Krom bị bắt, thẩm vấn và bị giam giữ vì đã truy cập trang web và trang Facebook của KKF. Theo các thành viên KKF, chính quyền tuyên bố tổ chức này là một nhóm ly khai “chống phá nhà nước”, nhưng các thành viên KKF cho biết đây là một di sản dân tộc, tự do tôn giáo và tổ chức nhân quyền. Theo một tổ chức phi chính phủ chuyên về nhân quyền quốc tế, vào tháng 12, chính quyền đe dọa gây chết chóc, thu giữ điện thoại di động, và bắt giữ và thẩm vấn các tín đồ Degar ở huyện Mdrak, tỉnh Dak Lak vì lý do tạo một trang Facebook cho Hội thánh Degar Quốc tế (IDC) và để đăng bài về Hội thánh và các hoạt động tôn giáo lên Facebook. Các thành viên IDC cho biết chính quyền buộc họ phải cam kết bằng văn bản để ngừng đăng thông tin về IDC và cảnh báo họ rằng sử dụng điện thoại di động cho các hoạt động tôn giáo và ủng hộ nhân quyền đã bị cấm theo Luật An toàn mạng. Cũng trong tháng 12 tại huyện Cu Mgar, tỉnh Đắk Lắk, một tổ chức phi chính phủ đã báo cáo chính quyền bắt giữ một thành viên của Giáo hội Truyền giảng Tin lành Đấng Ki-tô vì tội “vi phạm Luật An toàn mạng” bằng cách phổ biến thông tin về các nhà lãnh đạo Hội thánh. Ông này cho biết chính quyền buộc ông phải từ bỏ niềm tin, ký nhận tội và cam kết bằng văn bản không liên lạc với cộng đồng quốc tế, không tiếp tục các hoạt động của Hội thánh, hoặc mừng lễ Đức Ki-tô giáng sinh.

Công nghị Bap-tít Việt Nam, một nhóm tôn giáo chưa ghi danh, báo cáo rằng trong suốt năm chính quyền địa phương ở Hà Nội, Thanh Hóa và Hải Dương tiếp tục ngăn chặn và / hoặc phá vỡ các cuộc tụ họp tại các nơi thờ phượng không ghi danh.

Theo nhiều giám mục và linh mục Công giáo, chính quyền cũng tiếp tục sách nhiễu các linh mục Công giáo thẳng thắn và ngăn chặn hoặc quấy phá các thánh lễ ở những vùng xa xôi hẻo lánh bằng cách ngăn chặn giáo dân đi nhà thờ không ghi danh hoặc đe dọa những người chủ tọa các buổi tụ tập đọc kinh cầu nguyện.

Theo người Công giáo địa phương, vào tháng Tư, chính quyền huyện Tân Uyên, tỉnh Lai Châu đã không cho phép một số người Công giáo ở xã Hồ Mít tham dự thánh lễ Phục sinh. Chính quyền địa phương tuyên bố rằng những người mới cải đạo trong xã

chưa ghi danh là tín đồ trong cộng đoàn Công giáo và do đó đã không đáp ứng các nghĩa vụ của họ theo luật pháp.

Các báo cáo cho biết Hội Cờ Đỏ quốc doanh vẫn tiếp tục quấy phá người Công giáo, mặc dù hội này đã tự giải tán vào tháng 3 năm 2018. Các nhà lãnh đạo Công giáo cũng báo cáo Lực lượng 47 là một đơn vị an toàn mạng của Quân đội Nhân dân Việt Nam, một nhóm được giao nhiệm vụ phản bác các chỉ trích chính quyền trên phương tiện truyền thông xã hội, trên internet. Các nhà lãnh đạo Công giáo không chắc chắn sự quấy phá này có được nhà nước bảo kê hay không.

Công nghị Baptist Việt Nam (VBC) báo cáo rằng công an tỉnh Quảng Ninh Hạ Long đã nhiều lần yêu cầu gặp gỡ các mục sư VBC địa phương. Các nguồn tin của VBC cho biết công an yêu cầu VBC không phổ biến các vụ sách nhiễu đối với hội thánh Báp-tít và VBC phải cho công an tỉnh biết danh tính của các hội thánh Tin lành không ghi danh.

Từ tháng 7 đến tháng 9, theo một tổ chức phi chính phủ chuyên lo nhân quyền quốc tế, cho biết rằng cán bộ công an xã thuộc huyện Krong Pac, thành phố Buôn Ma Thuột, tỉnh Đắk Lắk, đã công khai tố cáo các tín đồ Hội thánh Tin Lành Đức Kitô: Ksor Sun, Mục sư Y Nuen Ayun, Y Jon Ayun, Y Nguyet Bkrong, và Y Kuo Bya. Công an cáo buộc các tín đồ này hành động chống lại chính quyền và Đảng Cộng sản Việt Nam (ĐCSVN). Công an cho biết những người này phải bị cầm tù và phải rời khỏi Hội thánh Chúa Kitô và ngừng gặp gỡ các nhà ngoại giao nước ngoài nếu muốn ở lại cộng đồng.

Chang A Do, một thành viên lãnh đạo Hội thánh Tin Lành Việt Nam tại bản Đoàn Kết, xã Đắk Ngô, huyện Tuy Đức, tỉnh Đắk Nông, báo cáo rằng chính quyền địa phương tiếp tục sách nhiễu ông.

Một số nhà lãnh đạo tôn giáo bị hạn chế đi lại, và các nhà lãnh đạo và tín đồ của một số nhóm tôn giáo khác bị hạn chế đối với các phong trào của họ do các cơ quan chức năng gây ra. Dòng Chúa Cứu Thế Công giáo cho biết vào năm 2018 chính quyền tịch thu hộ chiếu của ít nhất hai linh mục trong nhà Dòng cho đến nay vẫn chưa trả lại. Một số linh mục thẳng thắn chỉ trích chính quyền bày tỏ lo ngại về việc đi ra nước ngoài vì sợ bị chặn lại ở biên giới hoặc bị giam giữ khi trở về nước.

Đạo hữu Cao Đài Nguyễn Văn Thiết báo cáo rằng chính quyền tỉnh Tây Ninh đã ngăn cản việc đi ra nước ngoài của ông bằng cách không cho ông cơ hội tham dự hội nghị Tự do Tôn giáo hay Niềm tin Đông Nam Á 2019.

Vào tháng 12, hơn một chục viên chức chính quyền của xã Mỹ Phước Tây, tỉnh Tiền Giang đã xông vào một thánh thất Cao Đài không được công nhận và đã cho biết bà ấy tham gia vào một nghi lễ nhằm thiết lập một biểu ngữ “Thiên Nhân” Cao Đài trên bàn thờ của bà mà không có ghi danh trước. Đạo hữu cho biết bà đã thông báo cho chính quyền ngày hôm trước. Nữ đạo hữu này cũng cho biết chính quyền đã thiết lập chốt kiểm soát giao thông để dừng và ghi lại danh tính của những đồng đạo hữu trên đường đến nhà bà để làm nghi lễ.

Vào ngày 12 tháng 9, chính quyền địa phương và công an xã Hưng Thạnh, huyện Tân Phước, tỉnh Tiền Giang đã ngăn cản Phan Văn Dũng, cư dân tại địa phương, tổ chức một nghi lễ theo truyền thống cho một người bạn có mẹ đã qua đời. Các viên chức nói với Dũng rằng buổi lễ đã vi phạm Luật Niềm tin và Tôn giáo, vì giáo phái Cao Đài của anh ta không được công nhận theo luật.

Theo các nhà quan sát địa phương, chính quyền khu vực miền núi phía bắc tiếp tục phá hủy Nhà Đòn (một cấu trúc thánh thiêng để lưu giữ hài cốt người và vật phẩm tang lễ cho các tín đồ của đạo Dương Văn Minh). Các tín đồ đạo Dương Văn Minh đã mô tả việc chính quyền tiếp tục phá hủy các địa điểm này như là cách “gây đau đớn tâm lý” một cách tiệm tiến. Trong năm, chỉ riêng huyện Hà Quang, tỉnh Cao Bằng, chính quyền địa phương đã phá hủy 13 công trình như vậy. Các thành viên của nhóm này báo cáo rằng chính quyền đã phá hủy hơn 130 cấu trúc trong vài năm qua. Các phương tiện truyền thông và các trang web nhà nước đôi khi báo cáo rằng các cấu trúc đó được xây dựng bất hợp pháp trên đất nông nghiệp.

Chính quyền tỉnh và địa phương tiếp tục nhiều dự án phát triển kinh tế và xã hội đòi hỏi phải thu hồi quyền sử dụng đất và phá hủy tài sản của các tổ chức tôn giáo hoặc cá nhân trên cả nước. Chính quyền cũng không can thiệp cho có hiệu quả vào nhiều tranh chấp đất đai có liên quan đến các tổ chức tôn giáo hoặc tín đồ; trong hầu hết các trường hợp này, các tổ chức tôn giáo hoặc tín đồ đã mất quyền sử dụng đất.

Truyền thông và các trang web nhà nước tuyên bố rằng các linh mục tại nhiều giáo xứ Công giáo đã chiếm giữ - hoặc kêu gọi giáo dân sử dụng hoặc chiếm giữ bất hợp pháp - đất được sử dụng hợp pháp của những người không có niềm tin hoặc chính quyền. Chẳng hạn, cũng có trường hợp người Công giáo bị cáo buộc đã lạm dụng đất đai của họ, ví dụ, bằng cách biến một khu đất nông nghiệp thành sân bóng đá mà không có sự chấp thuận của chính quyền. Tuy nhiên, các linh mục Công giáo đã chỉ ra các ví dụ chính quyền tịch thu đất của giáo hội Công giáo rồi chia nhỏ và bán cho mục đích thương mại.

Vào ngày 31 tháng 12, chính quyền thành phố Hồ Chí Minh đã trao tặng danh hiệu “Di sản kiến trúc nghệ thuật” cấp thành phố cho Nhà thờ Thủ Thiêm và Tu viện Mến Thánh Giá. Việc trao tặng này đã chấm dứt tình trạng bế tắc nhiều năm giữa giáo hội và chính quyền địa phương về kế hoạch phá hủy công trình nhà thờ đó. Thủ Thiêm là nhà thờ đầu tiên được công nhận di tích bảo tồn lịch sử ở phía Nam Việt nam.

Các nhà lãnh đạo tôn giáo tiếp tục nói rằng các luật và quy định hiện hành về giáo dục, y tế, xuất bản và xây dựng còn bị hạn chế đối với các nhóm tôn giáo và cần được sửa đổi để cho phép các nhóm tôn giáo tự do hơn khi tiến hành các hoạt động đó.

Vào ngày 23 tháng 10, UBCPĐTTG đã cấp “chứng nhận tổ chức tôn giáo” cho Hội thánh Việt Nam tại Thành phố Hồ Chí Minh theo Luật Tôn giáo và Tín ngưỡng. Trong năm, chính quyền đã ghi danh Hội thánh Chúa Giêsu Kitô. Mặc dù ủy ban điều phối của Hội thánh Chúa Giê-su Ki-tô đã được ghi danh hồi năm 2016, nhưng việc ghi danh mới các hoạt động tôn giáo đã đưa Giáo hội tuân thủ luật mới và là bước thứ hai trong quy trình ba bước để được công nhận.

Các nhóm tôn giáo đã ghi danh và chưa ghi danh tiếp tục tuyên bố rằng các cơ quan chính quyền đôi khi không đáp ứng các đơn ghi danh hoặc yêu cầu phê duyệt cho các hoạt động tôn giáo trong khoảng thời gian quy định, và thường không nêu rõ lý do từ chối theo yêu cầu của pháp luật. Một số chính quyền địa phương báo cáo rằng đôi khi các nhóm tôn giáo có yêu cầu vượt quá những gì được quy định bởi pháp luật. Một số nhà lãnh đạo tôn giáo cho biết chính quyền đôi khi yêu cầu hối lộ để tạo điều kiện phê duyệt. Chính quyền quy kết sự chậm trễ và từ chối người nộp đơn vì họ không hoàn thành các biểu mẫu một cách chính xác hoặc không cung cấp thông tin đầy đủ. Các

nhóm tôn giáo cho biết quá trình ghi danh nhóm hoặc thông báo cho chính quyền các hoạt động ở các địa điểm mới hoặc xa là đặc biệt khó khăn.

ECVN đã báo cáo những khó khăn liên tục trong việc ghi danh các hội thánh địa phương và các điểm gặp gỡ với chính quyền địa phương ở các tỉnh Quảng Bình, Bắc Giang, Bắc Ninh và Hòa Bình. Theo ECVN, chính quyền đã công nhận 23 hội thánh địa phương và cấp ghi danh cho khoảng 500 điểm gặp gỡ trong số khoảng 1.200 hội thánh địa phương và nhà thờ phương - địa phương gọi là “điểm hội họp”.

VBC tuyên bố rằng chính quyền địa phương ở Hà Nội, Thanh Hóa và Hải Dương đã từ chối yêu cầu ghi danh cho các điểm gặp gỡ của họ. Lý do phổ biến nhất để từ chối là bộ đơn không đầy đủ. Theo VBC chính quyền địa phương thường yêu cầu thông tin và tài liệu không theo yêu cầu của pháp luật, trong khi không hướng dẫn rõ ràng về cách bổ sung đơn. Trong nhiều trường hợp, chính quyền đưa ra các biện minh khác nhau để tiếp tục từ chối đơn đệ trình tiếp theo. Trong một số trường hợp, chính quyền địa phương yêu cầu lập danh sách các thành viên hội thánh, mà nhiều nhà thờ nói rằng họ từ chối cung cấp vì sợ sách nhiễu các thành viên của họ.

Theo một số giám mục Công giáo, các giáo xứ ở vùng sâu vùng xa hoặc với đa số dân tộc thiểu số tiếp tục gặp khó khăn khi ghi danh với chính quyền tỉnh do áp dụng luật pháp quốc gia không nhất quán. Các nhà lãnh đạo Công giáo báo cáo rằng các khu vực có vấn đề nhất là ở cao nguyên Trung phần (Gia Lai, Đắk Lắk, Đắk Nông, Kon Tum và Lâm Đồng), và cao nguyên Tây Bắc, bao gồm Hòa Bình, Sơn La, Điện Biên, Lai Châu, các tỉnh Lào Cai và Yên Bái.

Đại diện Công giáo cho biết chính quyền tỉnh Hòa Bình tiếp tục từ chối đơn của Giáo xứ Lương Sơn để trở thành chi nhánh Giáo hạt Hòa Bình và không đáp ứng yêu cầu tương tự của Giáo xứ Vũ Bản. Chính quyền cho rằng đơn của giáo xứ Lương Sơn chưa hoàn chỉnh và Vũ Bản là một giáo xứ mới, mà Giáo hội còn đang thương thảo.

Một số nhóm Phật giáo, Tin lành và Cao Đài tuyên bố họ không liên kết với bất kỳ tổ chức tôn giáo nào được chính quyền công nhận hoặc ghi danh, họ cũng không tìm cách ghi danh hoặc công nhận của riêng mình, vì họ tin rằng các nhóm được công

nhận và ghi danh bị thao túng bởi hoặc ít ra là hợp tác chặt chẽ với chính quyền. Họ nói rằng họ không thể chịu đựng được sự thao túng và hợp tác như vậy.

Các phương tiện truyền thông và blog nhà nước tiếp tục cáo buộc các linh mục và giáo dân, những người đã lên tiếng phản đối chính quyền bóc lột tôn giáo để trục lợi cá nhân hoặc “thông đồng với các thế lực thù địch với mục đích kích động gây rối trật tự công cộng và chống lại Đảng Cộng sản và Nhà nước”. Các blog của chính quyền và đôi khi, các phương tiện truyền thông nhà nước, tiếp tục đăng những câu chuyện về các giáo sĩ Công giáo bị cáo buộc dính líu vào các tình huống tình dục không phù hợp và chiếm đoạt quyền góp của giáo dân để sử dụng cá nhân, cáo buộc hai giám mục Công giáo là hoàn toàn sai và được tung tin để làm mất uy tín của Giáo hội. Các nhà lãnh đạo Công giáo ở miền trung cho biết các bài đăng trên mạng xã hội đã miêu tả sai sự thật về Đức cha Nguyễn Thái Hợp Giáo phận Hà Tĩnh trong việc thỏa hiệp các tình huống tình dục. Các blog của chính quyền cũng liên tục nhắc đến các vụ bê bối tình dục liên quan đến các linh mục bên ngoài Việt nam.

Các trang web và truyền thông nhà nước đôi khi đánh đồng các giáo phái Kitô giáo đặc biệt với các nhóm tôn giáo khác, đặc biệt là Pháp Luân Công, với các phong trào ly khai, đổ lỗi cho họ về các vấn đề chính trị, kinh tế và xã hội, đặc biệt là ở các vùng xa xôi cao nguyên Tây Bắc và Tây Nguyên tập trung đông các dân tộc thiểu số. Theo các tin đồn Hội thánh Tin lành Degar, chính quyền liên tục cáo buộc họ thuộc Mặt trận Thống nhất Giải phóng các chủng tộc bị áp bức (FULRO), một nhóm không còn tồn tại mà chính quyền coi là một dân quân nổi dậy; Các thành viên và lãnh đạo Hội thánh Tin lành Degar cho biết họ không liên quan đến FULRO.

Truyền thông nhà nước đưa tin chính quyền địa phương và tỉnh ở các tỉnh miền núi phía bắc, bao gồm Cao Bằng, Tuyên Quang, Bắc Cạn và Thái Nguyên, tiếp tục gọi nhóm tôn giáo Dương Văn Minh là mối đe dọa đối với an ninh quốc gia, ổn định chính trị và trật tự xã hội. Các phương tiện truyền thông và các trang web nhà nước tiếp tục đề cập đến nhóm này là “một tôn giáo theo đường lối xấu xa”, hay “một nhóm tôn giáo bất hợp pháp”. Chính quyền tỉnh và địa phương xem việc đánh sập nhóm này là một ưu tiên.

Một số trang web chính quyền liên kết Pháp Luân Công với các hành vi chống lại đảng và nhà nước hoặc các nghị trình chính trị thù địch khác. Sau khi phát hiện hai thi thể Pháp Luân Công tại Bình Dương bị các đồng tu Pháp Luân Công giết chết, các phương tiện truyền thông và các trang web nhà nước nhắc lại các tuyên bố trước đây nhắc nhở công chúng rằng việc tập luyện Pháp Luân Công và phổ biến các tài liệu liên quan là bất hợp pháp. Truyền thông nhà nước đưa tin rằng cơ quan chức năng đã giải tán các cuộc tụ tập và tịch thu tài liệu Pháp Luân Công.

Trong năm, Giáo hội Công giáo đã chuyển một số linh mục đã lên tiếng phản đối chính quyền hoặc tham gia vào các hoạt động nhân quyền đến các khu vực ít náo động hơn. Theo các phương tiện truyền thông xã hội và các nhà hoạt động, chính quyền đã can thiệp với các giáo phận Công giáo có liên quan để nhận thấy các linh mục “có vấn đề” đã bị dời đi, mặc dù cả các linh mục và lãnh đạo Giáo hội Công giáo đều phủ nhận các báo cáo này. Trong số những linh mục bị chuyển có cha Đinh Hữu Thoại, Trần Đình Long và Lê Ngọc Thanh, người điều hành Ủy ban Công lý và Hòa bình của Dòng Chúa Cứu thế Sài Gòn, nơi hỗ trợ cho các cựu quân đội Việt Nam Cộng hòa và nạn nhân của sự bất công; Cha Nguyễn Ngọc Nam Phong thuộc nhà thờ Thái Hà Hà Nội; và cha Nguyễn Duy Tân của giáo xứ Thọ Hòa, tỉnh Đồng Nai.

Vào tháng 5, chính quyền tỉnh Thừa Thiên Huế đã báo cáo rằng ban lãnh đạo của Dòng Biển đức quốc tế và Dòng Biển đức Việt Nam gửi linh mục Nguyễn Huyền Đức đến một giáo xứ ở Thừa Thiên Huế chứ không phải là tu viện Thiên An; Một viên chức Công giáo cao cấp tuyên bố yêu cầu này có thể là do các nỗ lực của linh mục để làm nổi bật các vấn đề cải cách ruộng đất và quyền đất đai.

Nhiều mục sư được giáo hội phong chức đã tiến hành công việc mục vụ mặc dù chưa hoàn thành các thủ tục giấy tờ theo luật định để được chính quyền công nhận là mục sư. Ví dụ, ECVN báo cáo rằng chỉ có khoảng 1/5 số mục sư được chính quyền công nhận.

Một số mục sư của các nhóm không ghi danh tuyên bố rằng các cơ quan chức năng không can thiệp vào việc đào tạo giáo sĩ của họ, mặc dù họ thiếu sự cho phép hợp pháp.

Một số lãnh đạo Công giáo cho biết chính quyền không chấp thuận các yêu cầu thành lập giáo xứ mới và hơn 20 yêu cầu như vậy đang chờ xử lý tại thời điểm cuối năm.

Theo các mục sư từ VBC chưa ghi danh, các viên chức chính quyền kêu gọi các nhóm không ghi danh liên kết với các tổ chức đã ghi danh hoặc được công nhận. Một số Chính quyền tuyên bố đã làm như vậy khi biết các nhóm không ghi danh sẽ không bao giờ chấp nhận liên kết, trong khi những người khác cho biết chính quyền gia tăng kiểm soát đối với các nhóm thông qua sự liên kết với các tổ chức khác.

Từ tháng 6 đến tháng 10, những người theo đạo Hòa Hảo độc lập ở An Giang đã báo cáo rằng chính quyền địa phương và các nhóm Phật giáo Hòa Hảo được nhà nước công nhận ở huyện Phú Tân, tỉnh An Giang, đã ủng hộ việc phá tan chùa An Hòa 100 tuổi, một trong những chùa Hòa Hảo độc lập đầu tiên do nhà tiên tri Huỳnh Phú Sổ sáng lập, với lý do cần phải xây dựng một ngôi chùa mới. Các tín đồ của Hòa Hảo độc lập phản đối việc phá chùa vì tầm quan trọng tôn giáo và đề nghị trùng tu nó. Công an mặc thường phục tấn công Phật tử Hòa Hảo độc lập, những người cố gắng ngăn chặn việc phá chùa. Chính quyền tạm thời ngưng phá hủy ngôi chùa, và nó vẫn còn nguyên vẹn tính đến thời điểm cuối năm.

Có nhiều báo cáo về sự phân biệt đối xử với các tín đồ và các nhóm tôn giáo trên cả nước. Thành viên của một số nhóm tôn giáo không được chính quyền hỗ trợ, và các thành viên nghèo hoặc dân tộc thiểu số báo cáo rằng chính quyền đã từ chối một số lợi ích hợp pháp mà lẽ họ ra được hưởng. Vào tháng 8, tin cho hay công an địa phương và tỉnh đã làm gián đoạn nghi lễ Phật giáo tại chùa Đất Quang, nơi các nhà sư từ chùa Phước Bửu và khoảng 30 tín đồ đang cử hành Ngày Vu Lan. Chính quyền cho biết, ông Thích Khổng Tánh, người chủ tọa buổi lễ, không được phép tiến hành các hoạt động tôn giáo tại chùa Đất Quang vì ông không phải là một nhà sư địa phương. Theo một tổ chức nhân quyền có trụ sở tại Hoa Kỳ, chính quyền tiếp tục sách nhiễu các cộng đồng GIÁO HỘI PHẬT GIÁO VIỆT NAM THỐNG NHẤT để chiếm giữ các ngôi chùa và cơ sở của họ và buộc GIÁO HỘI PHẬT GIÁO VIỆT NAM THỐNG NHẤT tham gia Giáo hội Phật giáo Việt Nam được chính quyền hỗ trợ.

Vào ngày 24 tháng 7, công an ở làng Kmleo, xã Hòa Thắng, thành phố Buon Ma Thuột, tỉnh Đắk Lắk đã tạm giam và thẩm vấn Mục sư Y Nguyệt Bkrong của Hội thánh Truyền

giảng Chúa Ki-tô Việt Nam chưa ghi danh tổ chức một buổi lễ thờ phượng tại nhà thờ của mình mà ông đã mời một mục sư người Mỹ. Một tổ chức phi chính phủ chuyên lo về nhân quyền cho biết các viên chức đã ra lệnh cho Y Nguyet liệt kê những người tham dự cuộc họp. Sau sáu giờ thẩm vấn, các nhân viên an ninh đã hộ tống anh ta về nhà, rồi lục soát và tịch thu các tài liệu tôn giáo.

Cũng trong ngày 24 tháng 7, bốn nhân viên an ninh ở làng Jung, xã Ea Yong, huyện Krong Pac, tỉnh Đắk Lắk, đã giam giữ, mà không có lệnh bắt, Mục sư Ksor Sun của Hội thánh Tin Lành Việt Nam chưa ghi danh. Ông bị thẩm vấn trong ba ngày về mối quan hệ với một mục sư có trụ sở tại Hoa Kỳ, và bị thúc ép chối bỏ đức tin.

Vào tháng 6 và tháng 7, công an xã Hòa Đông, huyện Krong Pac, thị trấn Buôn Hồ, xã Ea Drong, huyện Cu Mgar, tỉnh Đắk Lắk, giám sát các tín đồ bị tình nghi và mục sư của Giáo hội Tin Lành Việt Nam, đã thẩm vấn họ về các hoạt động tôn giáo, và ép họ bỏ đức tin.

Vào ngày 11 tháng 1, chính quyền ở thị trấn Plei Kan, huyện Ngọc Hội, tỉnh Kon Tum, đã phá hủy chùa Linh Tự thuộc GIÁO HỘI PHẬT GIÁO VIỆT NAM THỐNG NHẤT sau khi trụ trì Thích Đông Quang rời đi chữa bệnh. Các viên chức cho biết đã phá hủy chùa vì sư trụ trì không liên kết với chùa Phật giáo nhà nước địa phương và chính quyền địa phương. Không có phương tiện truyền thông nhà nước báo cáo việc phá hủy.

Vào ngày 26 tháng 3, chính quyền huyện Xuyên Mộc, tỉnh Bà Rịa-Vũng Tàu đã ban hành một tuyên bố rằng “Six-Harmony Tower” và “Pavilion of Overlooking Water” của chùa Thiên Quang đã được xây dựng mà không được phép và do đó phải bị phá hủy.

Vào cuối năm, không có dấu hiệu nào cho thấy chính quyền đã phá hủy cấu trúc này.

Các nhà lãnh đạo Công giáo cho biết một số cơ quan chức năng tỉnh Quảng Bình hứa cung cấp cho các gia đình bốn kg gạo (9 pound) nếu họ đồng ý thay thế hình ảnh của Chúa Giê-su Ki-tô trong nhà họ bằng hình ảnh Hồ Chí Minh.

Theo các lãnh đạo tôn giáo của nhiều niềm tin, chính quyền không cho phép nhân viên quân đội thực hành lễ nghi tôn giáo bất cứ lúc nào trong khi đang làm nhiệm vụ; nhân viên quân đội muốn thực hành lễ nghi tôn giáo phải xin nghỉ phép cá nhân. Không có

quy định rõ ràng về việc cho bày tỏ niềm tin tôn giáo trong quân đội, khiến các cá nhân chỉ huy đơn vị khó thực hiện những quyết định quan trọng.

Trong khi các tín đồ tôn giáo có thể phục vụ trong hàng ngũ quân đội bình thường (bao gồm cả trong thời gian thực hiện nghĩa vụ quân sự bắt buộc), nhưng không được đứng trong các cấp sĩ quan. Các tín đồ tôn giáo tiếp tục bị loại trừ thông qua quy trình tuyển dụng nhân viên quân sự thường trực.

Nam Phật tử Khmer Krom báo cáo rằng họ bị bắt buộc vào quân đội mà không có cách nào thay thế, mặc dù hiện nay không có xung đột trong nước. Theo truyền thống, nam Phật tử khi đến tuổi do tôn giáo quy định phải vào tu viện trong một thời gian để được đào tạo. Chính quyền làm thế nhằm ngăn chặn họ nhận được nghi thức tôn giáo của họ.

Theo các thân nhân của một số tín đồ bị cầm tù vì tôn giáo, chính quyền tiếp tục không cho phép một số tù nhân quyền thực hành tôn giáo. Các nhân viên cai tù tiếp tục từ chối các linh mục đến viếng thăm các tù nhân Công giáo, như hai tín hữu Hồ Đức Hòa và Lê Đình Lương. Ban quản lý nhà tù tuyên bố điều này là do thiếu các cơ sở thích hợp bên trong nhà tù cho các buổi thờ phượng Công giáo. Các tù nhân khác báo cáo họ được phép đọc Kinh thánh hoặc các tài liệu tôn giáo khác và thực hành niềm tin của họ trong khi bị giam giữ. Theo một tổ chức phi chính phủ quốc tế, đạo hữu Bùi Văn Trung thuộc Giáo hội Phật giáo Hòa Hảo độc lập cho biết đã có thể có một phiên bản kinh điển Hòa Hảo đã qua kiểm duyệt được phép sử dụng trong tù.

Các nhóm Tin lành và Công giáo tiếp tục báo cáo rằng các hạn chế pháp lý và luật pháp không rõ ràng đối với các cơ sở y tế và giáo dục dựa trên niềm tin khiến họ cảnh giác khi cố gắng mở bệnh viện hoặc trường học đơn phương, mặc dù các tuyên bố của chính quyền hoan nghênh các nhóm tôn giáo mở rộng sự tham gia vào y tế, giáo dục, và các hoạt động từ thiện. Đại diện Công giáo cho biết chính quyền từ chối trả lại bệnh viện, phòng khám và trường học bị tịch thu của Giáo hội Công giáo trong mấy mươi năm qua.

Trong một số trường hợp, chính quyền địa phương cho phép các tổ chức tôn giáo vận hành các dịch vụ xã hội và tập trung đào tạo. Chẳng hạn, tại Hà Nội và các vùng lân

cận, các viên chức thành phố tiếp tục cho phép các nhà thờ Tin lành làm các trung tâm cai nghiện ma túy.

Hầu hết các đại diện của các nhóm tôn giáo tiếp tục báo cáo rằng, nói chung một nhóm tôn giáo tuân thủ ghi danh không thấy có bất lợi nghiêm trọng cho các cá nhân trong đời sống dân sự, kinh tế và xã hội, nhưng một nhóm không ghi danh gặp nhiều bất lợi hơn. Nhiều tín đồ của các nhóm tôn giáo khác nhau đã ghi danh làm việc cho chính quyền địa phương / tỉnh và được đại diện trong Quốc hội. Nhiều tổ chức tôn giáo được công nhận trên khắp cả nước, như Giáo hội Phật giáo Việt Nam, cũng như các giáo sĩ và tín đồ tôn giáo khác, là thành viên của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, một tán dù cho các tổ chức liên kết với chính quyền dưới sự hướng dẫn của ĐCSVN. Các viên chức chính quyền cao cấp đã gửi lời chào và đến thăm các nhà thờ trong dịp Giáng sinh và Phục sinh và tham dự các buổi lễ Phật Đản. Sơ yếu lý lịch chính thức của ba nhà lãnh đạo hàng đầu của ĐCSVN tuyên bố họ không theo tôn giáo nào; tuy nhiên, trong khi nhiều nhà lãnh đạo cao cấp của ĐCSVN được báo cáo là có niềm tin tôn giáo mạnh mẽ, đặc biệt là Phật giáo, họ thường không thảo luận công khai về lương tâm tôn giáo của mình.

Vào ngày 18 tháng 12 năm 2018, Đức Cha Joseph Vũ Văn Thiện đã được bổ nhiệm làm Tổng giám mục Hà Nội tại một buổi lễ có sự tham dự của các giám mục Công giáo trong nước, khâm sứ tòa thánh và các thành viên ngoại giao đoàn. Trong cùng ngày, Thủ tướng VN đã tiếp phái đoàn cao cấp của Vatican.

Kể từ tháng 1 năm 2018, theo lời chủ tịch UBCHĐTTG, UBCHĐTTG đã thực hiện hơn 2.000 buổi đào tạo trên toàn quốc để hỗ trợ tiếp tục thực hiện Luật Niềm tin và Tôn giáo. UBCHĐTTG đã tạo ra một trang web với một cổng thông tin tương tác để cung cấp quyền truy cập vào các biểu mẫu cần thiết để ghi danh các hoạt động tôn giáo. Đến cuối năm, 13 tổ chức tôn giáo đã thiết lập tài khoản trên trang web. Cổng thông tin cũng cho phép các tổ chức tôn giáo theo dõi tình trạng đệ trình tài liệu của họ. Trong năm, UBCHĐTTG đã tiến hành thanh tra tại 12 thành phố để giám sát việc thực thi luật pháp và đào tạo các viên chức chính quyền tỉnh để tiến hành thanh tra tại địa phương.

Mặc dù luật pháp cấm xuất bản tất cả các tài liệu, bao gồm cả tài liệu tôn giáo, mà không có sự chấp thuận của chính quyền, một số nhà xuất bản tư nhân, không có giấy

phép vẫn tiếp tục in không chính thức và phân phát các văn bản tôn giáo mà không có sự can thiệp tích cực của chính quyền. Các nhà xuất bản được cấp phép khác in sách về tôn giáo. Các nhà xuất bản được phép in Kinh Thánh bằng tiếng Việt và một số ngôn ngữ khác, bao gồm tiếng Trung, Êđê, Jarai, Banar, Mĩnong, Hòmong, Cípho và tiếng Anh. Các văn bản được xuất bản khác bao gồm các tác phẩm liên quan đến thờ cúng tổ tiên, Phật giáo, Kitô giáo, Hồi giáo và Cao Đài.

Hội thánh Chúa Giêsu Kitô báo cáo rằng họ có thể nhập khẩu các bản copy Sách Mặc Môn đầy đủ, mặc dù Hội thánh vẫn đang làm việc với UBCPĐTTG để nhập thêm các ấn phẩm định kỳ viết về đức tin. Chủ tịch Hội thánh Chúa Giêsu Kitô đã đến VN lần đầu tiên vào tháng 11, và đã gặp gỡ các viên chức cao cấp của ĐCS và viên chức ngoại giao tôn giáo và tổ chức một buổi cầu nguyện cho các tín đồ.

Chính quyền cho phép các nhóm Công giáo, Tin lành, Hồi giáo, Baha'i và Phật giáo cung cấp giáo dục tôn giáo cho các tín đồ trong các cơ sở của họ, và các nhà lãnh đạo tôn giáo ghi nhận sự gia tăng tuyển tu sinh trong những năm gần đây. Học sinh tiếp tục tham gia các khóa triết lý Phật học cơ bản được tổ chức tại các chùa trên toàn quốc trong kỳ nghỉ hè.

Vào ngày 22 tháng 10, tại Thành phố Hồ Chí Minh, Nhà thờ Cơ đốc phục lâm Việt Nam đã kỷ niệm 90 năm thành lập. Sự kiện này đã thu hút 300 khách, bao gồm đại diện của chính quyền địa phương và trung ương.

Vào ngày 27 tháng 10, tại Hà Nội, cộng đồng đạo Baha'i Việt Nam đã tổ chức lễ kỷ niệm 200 năm ngày sinh của Bab, người sáng lập đạo Baha'i. Ban tổ chức đã tổ chức cho khoảng 100 khách, bao gồm đại diện các tổ chức tôn giáo khác và các viên chức cao cấp của Mặt trận Tổ quốc.

Mục III. Tình trạng Xã hội Tôn trọng Tự do Tôn giáo

Chính quyền tỉnh Bình Dương báo cáo rằng có bốn phụ nữ nói họ là những tín đồ Pháp Luân Công và thừa nhận đã giết một tín đồ Pháp Luân Công khác. Bốn phụ nữ đó cho biết một tín đồ Pháp Luân Công khác đã tự sát. Bốn phụ nữ đó bọc cả hai xác chết trong một cái thùng bê tông. Sau khi phát hiện ra 2 xác người này, các cơ quan truyền thông và các trang web nhà nước đã nhắc lại các tuyên bố trước đây nhắc nhở công

chúng rằng việc tập luyện Pháp Luân Công và phổ biến các tài liệu liên quan là bất hợp pháp.

Giáo hội Phật giáo Việt Nam đã tổ chức Đại lễ Phật Đản Quốc tế lần thứ 16, được xem là ngày sinh của Đức Phật theo quan sát quốc tế . Lễ hội đã thu hút hơn 1.650 đại biểu đến từ 112 quốc gia và vùng lãnh thổ, cùng với khoảng 20.000 chức sắc, tăng ni và Phật tử. Trong số các chức sắc tham dự có Thủ tướng Nguyễn Xuân Phúc.

Mục IV. Chính sách và sự tham gia của chính quyền Hoa Kỳ

Đại diện sứ quán Hoa Kỳ tại Hà Nội và Thành phố Hồ Chí Minh thường xuyên đưa ra quan ngại về tự do tôn giáo với nhiều viên chức chính quyền và lãnh đạo ĐCSVN, bao gồm cả chủ tịch nước, thủ tướng và các viên chức cao cấp của Bộ Ngoại giao, Bộ Công an, ĐCSVN, và các văn phòng khác tại Hà Nội, thành phố Hồ Chí Minh, và các tỉnh, thành phố khác nhau. Họ nhấn mạnh với các viên chức chính quyền VN rằng tiến bộ về tự do tôn giáo và nhân quyền rất là quan trọng để có thể cải thiện mối quan hệ song phương Việt-Mỹ.

Các viên chức đại sứ quán và lãnh sự quán khác cũng kêu gọi chính quyền VN cho phép tất cả các nhóm tôn giáo hoạt động tự do, bao gồm các giáo phái tin vào Đức Giê-su Ki-tô và các nhóm Cao Đài và Phật giáo Hòa Hảo độc lập; cho phép tự do rộng rãi hơn đối với các nhóm tôn giáo đã ghi danh và đã được công nhận; cho phép những người bị giam giữ tạm giam/giam cầm được tiếp cận các tài liệu tôn giáo và tu sĩ; và kêu gọi chấm dứt các hạn chế đối với các nhóm chưa ghi danh. Đại sứ quán và lãnh sự quán HK đã nêu ra cho Bộ công an, Bộ Ngoại giao, và chính quyền cấp địa phương và tỉnh về các trường hợp lạm dụng cụ thể, cũng như sự sách nhiễu của chính quyền đối với người Công giáo, các nhóm Tin lành, các nhóm Phật giáo Hòa Hảo độc lập và các giáo hội dân tộc thiểu số, Các viên chức chính quyền Hoa Kỳ kêu gọi các hội thánh tin lành trên khắp đất nước tăng cường ghi danh, và kêu gọi nhà nước VN cải thiện chính sách ghi danh bằng cách thống nhất hóa và minh bạch hóa các bước ghi danh. Các viên chức chính quyền Hoa Kỳ cũng kêu gọi chính quyền VN giải quyết một cách ôn hòa các tranh chấp đất đai với các tổ chức tôn giáo.

Một viên chức cao cấp của Văn phòng Dân chủ, Nhân quyền và Lao động thuộc Bộ Ngoại giao đã đưa ra các vấn đề về tự do tôn giáo trong Cuộc Đối thoại Nhân quyền Việt Nam hàng năm tại Hà Nội vào tháng 5 và nêu lên những lo ngại cụ thể về việc thực thi Luật Niềm tin và Tôn giáo, tình trạng tín đồ của các tôn giáo bị giam giữ hoặc bị cầm tù, và tình hình của các nhóm sắc dân thiểu số theo tôn giáo.

Vào tháng 9, các viên chức đại sứ quán đã gặp các viên chức chính quyền của Bộ Công an, Bộ Ngoại giao và UBCPĐTTG, cũng như với các nhóm tôn giáo đã ghi danh và chưa ghi danh, để thảo luận về việc thực thi Luật Niềm tin và Tôn giáo và ủng hộ tăng cường tự do tôn giáo, bao gồm cho phép cả các nhóm đã ghi danh và chưa ghi danh để thực hiện các quyền của mình một cách tự do, chịu trách nhiệm báo cáo về sự sách nhiễu của chính quyền và giải quyết các vấn đề tranh chấp đất đai.

Đại sứ và các viên chức tòa đại sứ và tòa lãnh sự một số nước khác đã gặp gỡ các nhà lãnh đạo tôn giáo của cả hai nhóm tôn giáo đã ghi danh và chưa ghi danh và tham dự các nghi lễ tôn giáo để thể hiện sự ủng hộ cho tự do tôn giáo. Vào ngày 18 tháng 4, Đại sứ đến thăm Thiền sư Thích Nhất Hạnh tại chùa Từ Hiếu ở Thừa Thiên, Huế. Vào ngày 13 tháng 9, một viên chức cao cấp của Tổng lãnh sự quán tại Thành phố Hồ Chí Minh đã giải quyết khoảng 100.000 người tham dự tại Lễ hội Thánh Mẫu Cao Đài đã ghi danh (thường gọi là Cao Đài 1997/Cao Đài quốc doanh) tại tỉnh Tây Ninh và nhấn mạnh cam kết của chính phủ Hoa Kỳ về tự do tôn giáo.

Các viên chức Đại sứ quán và lãnh sự quán HK đã đi khắp VN, kể cả đến Cao nguyên Trung phần và Cao nguyên Tây Bắc để theo dõi tự do tôn giáo và gặp gỡ các nhà lãnh đạo tôn giáo. Đại diện đại sứ quán và tổng lãnh sự quán HK vẫn giữ liên lạc thường xuyên với nhiều nhà lãnh đạo các cộng đồng tôn giáo, bao gồm các tổ chức tôn giáo đã được công nhận, đã ghi danh, và chưa ghi danh.